

autoritativní prohlášení Státního pozemkového úřadu, že toto knihovni pořadí při svolení k těmto zápůjčkám určil, a soudy jsou tím vázány. Příčí se proto stanovisko nižších soudů v té příčině smyslu ustanovení § 9 zákona č. 93/31 Sb. z. a n. (čl. V. č. 1 zák. č. 251/34 Sb. z. a n.).

Čís. 15096.

Komu jest přiděliti úlohu žalobce, a jak jest stanoviti pořadí sporů mezi jednotlivými přihlášenými dědici, odporují-li si dědické přihlášky ze dvou závětí a ze zákona a jedna z přihlášek opírá se o závěť s vnější formální vadou.

(Rozh. ze dne 2. dubna 1936, R I 170/36.)

K pozůstalosti po Herezii H. přihlásili se za dědice: 1. Věra H. výjimečně z ústní závěti z konce února 1935, 2. Karel B. bezpodmínečně z ústní závěti ze dne 7. srpna 1935 a 3. Hermína H. bezpodmínečně ze zákona. Poněvadž tyto dědické přihlášky si navzájem odporovaly, přidělil p r v ý s o u d usnesením ze dne 23. září 1935 úlohu žalobce přihlásivším se dědicům ze závěti Věře H. a Karlu B., nerozhodnuv o vzájemném postavení těchto dvou dědiců mezi sebou, a r e k u r s n í s o u d potvrdil toto usnesení v napadené části, pokud totiž šlo o poměr mezi Karlem B. a Hermínou H., kdežto rozhodnutí, týkající se poměru Věry H. a Hermíny H. vůbec nebylo napadeno. Tím bylo pravoplatně rozhodnuto, že Věra H. má proti Hermíně H. úlohu žalobkyně. Dalším usnesením ze dne 26. listopadu 1935 doplnil první soud své usnesení ze dne 23. září 1935 tak, že přikázal Karlu B. roli žalobce proti Věře H. a stanovil, že teprve vítěz v tomto sporu má vystoupiti jako žalobce proti Hermíně H., změniv tím své původní rozhodnutí částečně i ohledně Věry H. a Hermíny H., poněvadž podle doplněného usnesení mohlo dojít k žalobě Věry H. proti dědičce ze zákona pouze v tom případě, že by Karel B. ve sporu proti Věře H. podlehl. Toto usnesení nebylo napadeno ani Věrou H. ani Hermínou H. a jest proto hledíc k nim pravoplatné. Rekursní soud potvrdil toto usnesení potud, pokud Karlu B. byla přikázána úloha žalobce proti Věře H., zároveň je však změnil v ten rozum, že se mají nejdříve vyřídit spory Karla B. a Věry H. proti Hermíně H. a že pouze pro případ, že dědici ze závěti zvítězí proti dědičce ze zákona, Karel B. má vystoupiti žalobou proti Věře H.

N e j v y š š í s o u d změnil usnesení rekursního soudu tak, že přidělil Karlu B. úlohu žalobce s tím, že má do měsíce podati žalobu společně proti Věře H. a Hermíně H.; nepodá-li žalobu tu ve stanovené lhůtě anebo podlehne-li v tomto sporu, bude pozůstalost projednána — bez ohledu na jeho (Karla B.) dědické nároky — s vítězem ve sporu, jež má zahájit Věra H. proti Hermíně H. nejpozději do měsíce od marného uplynutí měsíční lhůty, stanovené k podání žaloby Karla B., po případě do měsíce od doručení jí (Věře H.) pravoplatného soudního rozhodnutí o ukončení sporu Karla B. proti Věře H. a Hermíně H.

D ů v o d y:

Jde o souhlasná usnesení nižších stolic, pokud byla Karlu B. přikázána role žalobcova jednak vůči dědičce ze zákona Hermíně H., jednak vůči druhé dědičce ze závěti Věře H., naproti tomu o změnující usnesení v otázce, v jakém pořadu jednotlivé spory nutno provést. Dovolací rekurent vytýká napadeným usnesením nezákonnost po rozumu § 46 odst. 2 zák. č. 100/31 Sb. z. a n. a čl. V. čís. 1 zák. čís. 251/34 Sb. z. a n., poněvadž byl prý porušen předpis § 126 nesp. pat., a pokud jím odporuje s poukazem na důsledky pořadu rekursním soudem stanoveného, uplatňuje vpravdě i nesprávné právní posouzení věci. Pro řešení otázky, komu v poměru mezi dovolacím rekurentem a dědičkou ze zákona jest přikázati úlohu žalobce, přichází v úvahu předpis § 126 odst. 1 nesp. pat., jenž stanoví, že proti dědici z posledního pořízení zřízeného v náležité formě co do pravosti každý, jehož nároky zakládají se jen na zákonné dědické posloupnosti, má vystoupiti jako žalobce. Soud měl proto zkoumati, zdali ústní závěť ze dne 7. srpna 1935, již se dovolací rekurent dovolává, byla zřízena v náležité formě, čímž zákon má na mysli jen předepsané vnější formality, jelikož jen tyto mohou býti posouzeny v nesporném řízení (rozh. č. 7493 Sb. n. s.), kdežto zkoumání vnitřních náležitostí nutno ponechati sporu. Vnější předpoklady jsou obsaženy v §§ 585, 586 obč. zák. Poslední pořízení ústní musí tudíž mezi jiným býti potvrzeno shodnou přísežnou výpovědí tří svědků, neboť výpověď alespoň dvou svědků stačí jen tehdy, nemůže-li třetí býti přísežně vyslechnut. V projednávaném případě však prohlásil jeden svědek, že neslyšel, co zůstavitelka řekla. Není tu proto shodné výpovědi tří svědků ústního testamentu, což zakládá vnější vadu posledního pořízení. Rozhodnutí nižších soudů nepřiči se proto jasnému a nepochybnému znění předpisu § 126 odst. 1 nesp. pat., byl-li dovolací rekurent, opíraje se o poslední pořízení, postižené vnější formální vadou, odkázán na pořad práva vůči dědičce ze zákona. Další otázku, koho z testamentárních dědiců proti druhému jest odkázati na pořad práva, slušelo posouditi podle ustanovení § 126 odst. 2 nesp. pat., neboť odporují si tu dědické přihlášky dědiců ze závěti mezi sebou. V takovém případě náleží úloha žalobcova dědici, který by musil dříve zbaviti moci silnější důvod dědického práva svého odpůrce, aby mohl zjednati platnost svému dědickému právu. Ústní závěť z konce února 1935, o niž se Věra H. opírá, jest sice starší než ústní závěť ze dne 7. srpna 1935, svědčící dovolacímu rekurentovi, a tvořila by proto pozdější závěť s ohledem na § 713 obč. zák. silnější důvod, kdyby pozdější byla formálně bezvadná. Tomu však v daném případě tak není, jak shora doličeno. Pokud dovolací rekurent též uplatňuje, že napadené usnesení nesprávně stanovilo pořad sporů, jichž jest v tomto případě zapotřebí, nutno mu dáti s hlediska právního posouzení věci za pravdu, což je možné, ježto v tomto ohledu nižší soudy nerozhodly stejně. Postup, nařízený rekursním soudem vyřazuje tři spory a to Karla B. a Hermíny H. o platnosti ústní závěti ze dne 7. srpna 1935, — Věry H. a Hermíny H. o platnosti ústní smlouvy z konce února 1935 —, a konečně Karla B. a Věry H. o tom, která z obou ústních závětí je

platná, při čemž odporující si rozsudky nejsou vyloučeny. Nutno proto nejdříve rozhodnouti, zda ústní závěť ze dne 7. srpna 1935 jest platná. Tato týká se však nejen práv Věry H., nýbrž i Hermíny H. a poněvadž rozhodnutí o platnosti této závěti vůči oběma musí býti stejné, bylo dovolacímu rekurentu přikázati, aby žalobu podal společně proti Věře H. a Hermíně H. ve stanovené lhůtě, jinak že bude pozůstalost stejně jako v případě, že by Karel B. ve sporu podlehl, projednána bez ohledu na jeho dědické nároky pouze s vítězem ve sporu Věry H. proti Hermíně H. o platnost ústní závěti z konce února 1935. Měsíční lhůtu k podání této žaloby Věry H., kterou stanovil s příslušnou sankcí soud první stolice v usnesení ze dne 23. září 1935, jež rekursní soud potvrdil, slušelo zároveň upravit tak, že lhůta ta v případě, že Karel B. nepodá žalobu mu přikázanou, začíná běžeti teprve od marného uplynutí lhůty, stanovené pro Karla B., v případě však, že Karel B. spor ten sice zahájí, ale v něm podlehne, teprve od doručení (Věře H.) pravoplatného soudního rozhodnutí o ukončení sporu Karla B. proti Věře H. a Hermíně H. Zvítězí-li však Karel B., není sporu mezi Věrou H. a Hermínou H. zapotřebí.

Čís. 15097.

I když pronajímatel dal pravoplatně nájemníkovi výpověď z nájemní smlouvy k určitému termínu, může přes to z důvodů § 1118 obč. zák. nastalých teprve po výpovědi domáhati se žalobou okamžitého zrušení nájemní smlouvy a odevzdání najatého předmětu.

Uplyne-li v době rozhodnutí soudu již výpovědní lhůta, má soud podle §§ 573, 574 c. ř. s. naříditi odevzdání najatého předmětu ihned.

(Rozh. ze dne 2. dubna 1936, Rv I 496/36.)

K návrhu žalobců byl žalované vypověděn byt usnesením ze dne 11. září 1935 ke dni 31. prosince 1935 s tím, že jest povinna vypověděný byt vykliditi do 14. ledna 1936. Dne 10. října 1935 podali žalobci žalobu o zrušení nájemního poměru a okamžitého vyklizení z bytu podle § 1118 obč. zák. tvrdíce, že žalovaná jim po dané výpovědi nezaplatila za dva měsíční termíny činži. P r v ý s o u d žalobu o vyklizení zamítl. O d v o l a c í s o u d uznal podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Byt, o nějž jde, byl žalované k návrhu žalobců pravoplatně vypověděn usnesením okresního soudu v Ž. ze dne 11. září 1935 ke dni 31. prosince 1935, takže byla povinna tento byt do 14. ledna 1936 vykliditi. Leč i když tím nabyli žalobci exekučního titulu podle § 1 čís. 4 ex. ř., nepozbyli tím práva, domáhati se podle § 1118 obč. z. z důvodu neplacení činže po dané výpovědi žalobou okamžitého zrušení nájemního poměru a vyklizení pronajatého bytu před termínem, kterým tento poměr